

Ադրբեջանը Մինսկի խմբից նոր առաջարկներ է դառնացրել

ԲԱՐՍԻ, 7 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ ԱԶՏԱՌԹՅՈՒՆ Ադրբեջանի արտգործնախարար Թ. Չուլֆուզարովը կոչ է արել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբին դարաբաղյան խնդրի վերաբերյալ նոր առաջարկություններ ներկայացնել մինչև ԵԱՀԿ Ասամբլույի գագաթաժողովը: ԱՆՏ ադրբեջանական հեռուստակայանին տված հարցազրույցում նա նշել է, որ Մինսկի խումբը գիտի, որ ընդհանուր դեպքում գաղափարը անընդունելի է Ադրբեջանի համար: Նա նաև կարծիք է հայտնել, որ Ղարաբաղի կարգավիճակը որոշակիացնելուց հետո կարող

Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի միջեւ կարող են լինել ուղղահայաց եւ հորիզոնական: «Այժմ դժվար է ասել, թե որևէ մեկ կամ մեկ կլինեն հորիզոնական կարծիքներ եւ ինչպիսի ուղղահայաց կարծիք կհաստատվեն», ասել է նա: Անդրադառնալով ՀՀ արտգործնախարար Վ. Օսկանյանի հետ վերջին համաձայնագրի մասին Չուլֆուզարովը ասել է, որ իր տպավորությամբ հայկական կողմի վերաբերմունքը բանակցություններին լավ տարբեր է, եւ «նրան մտադիր են այս կամ այն կերպ արդյունքի հասնել»:

ՆԵՐՂՈՒՄՆԵՐ

Ամերիկյան դաւաճողական հանդիպումների արդյունքը

«Տվե՛ք մեզ կապիտալ, եւ մենք կշրջե՛նք աշխարհը»

ՆԱՌԻՒՆ ԳՐԵՍԻՆ, Հայաստանը ներդրումային զբաղվող շեքստիկունից անցած ԱՊՀ երկրների Երջանակում վաճար դիրքում է ԱՄՆ-ից վերադառնալուց անմիջապես հետո հավաստեց վարչապետ Վազգեն Սարգսյանը: Հետևաբար, դաւաճողական այս այցի ընթացքում ձեռք բերված համաձայնագրերից զգուշացնելու գործնական առաջնությունն առավել ևս կարևոր է: Կառավարությունից «Ազգին» հայտնեցին, որ ի կատարումն ձեռք բերված համաձայնագրերից, կառավարությունը արդեն մտախոհ է համադասարան հանձնարարականներ, որոնց կատարման ժամկետները ճշգրտված են: Հայաստանում մասնավորապես, գործարարության վերելք արդեն սկսվել է անհրաժեշտ եւ բավարարող մասը ցածր տոկոսադրույթներով եւ արտոնյալ թաղանթներով վարկերի ներդրումն է, այս խնդիրների լուծման ամենարդյունավետ մեթոդը հիմնականում (վերջումային կառուցվածքի) եւ ներմուծման-արտահանման բանկի կամ հիմնադրամ

ների ստեղծումն է: Կա սարածված մտայնություն, թե Հայաստանը հարուստ է հեռանկարային ծրագրերով, բայց զուրկ է այդ ծրագրերն իրականություն դարձնելու միջոցներից: «Տվե՛ք մեզ կապիտալ, եւ մենք կշրջե՛նք աշխարհը», այսպիսին է հայաստանյան գործարար-ձեռնարկների նորոգյալ կարգախոսը, որի կայացման համար ԱՄՆ-ում ՀՀ կառավարությունը բավական ջանքեր է ներդրել: ՏԵՄ 1 է 2

ԿԱՌՈՂՈՒԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Եթե ինձ չընտրեն, ապա կդառնալիս եկեղեցին

Թուրիո հայոց դասիար Մեսրոպ Խր. Մուրաֆյանն այս օրերին աշխույժ է առավել, քան մյուս հինգ արեւմտահայերից, որոնց հետ անցյալ Եւրոպայի ստորագրել է Ինտերնետ ցանցով սարածել է «Հովվական ուղեծր», որում ամբաստանում էին Հայաստանի բարձրագույն իշխանություններին՝ կաթողիկոսական «առաջիկա ընտրություններում նախադասությունը թեկնածուներից մեկին»: Արարչյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գաբրիել արք. Ներսիսյանին տալով մեք: Այս օրերին գտնվելով Մ. Լահանգերում, որտեղ Թուրիայի վերջին երկրաշարժից տուժած հայկական եկեղեցիներին ու հասարակություններին ի նպաստ հանգանակություն էր կազմակերպում, Թուրիո հայոց դասիարը անընդհատ ելույթներ է ունենում, ուր առաջ անցնելով վերահիշյալ ուղեծրի համաձայնագրի զուտ ծնունդը, արդեն խոսում է հոկտեմբերի 26-30-ը նախատեսված «ընտրություններ անորոշ ժամանակով հետաձգելու» նկատառումներով, ընդհուպ մեր եկեղեցու «նոր դասակարգման» մասին:

Սյու Տերտի հայկական օպիդեմիոլոգիայի ղեկավար Մարկոս Գրիգորյանը 3-ի հարցազրույցում, ինչպես հաղորդում են Նոյան Տաղան եւ Սնար գործակալությունները, Մեսրոպ արք. Մուրաֆյանն անվանարկից եւ եկեղեցականին բուրձնի անվանել արտահայտություններ է ունեցել իր հոգեւոր եղբայրներից Գաբրիել արեւմտահայերից հասցնելու արդյունքում, որ «նոր ընտրությունը կհանգեցնի նոր դասակարգման»:

Սեծագույն ջանքերով գուցե հասկանալի կլինեն, եթե այս ամբաստանություններն ու ստանալիները արտահայտված լինեին մեկ այլ եկեղեցականի կողմից, որն որեւէ դասախոսական մի որեւէ երկրում որեւէ եկեղեցու հոգեւոր հովիվը լինե: Սակայն երբ դասիարն է խոսում, այն էլ Թուրիո հայոց դասիարը, նման ստանալիք ոչ թե անբացահայտելի, այլ սարքեր եւ սարքերով իմաստներով բացահայտելի կարող է միայն լինել:

Մի կողմ թողնելով այդ արտահայտությունների առաջադրած մտքերը, դարձապես հարց սահմանադրական Մուրաֆյանն հորը՝ այդ ստանալիքը իրազատելու դեմում գիտակցում է, թե ինչ կլինի Թուրիայի իշխանությունների հակազդեցությունը, ավելի շուտ՝ համազդեցությունը: Ամենակամ նախադասություններին, անգամ՝ փաստաբանություններին հազուադեպ սաղոն համար արժե՝ բուրձնական իշխանությունների ուղղակի միջամուխ դարձնել Հայոց ընդհանրական եկեղեցու գործերին: Հոգեւոր է մոտանալ, որ Հայ եկեղեցին չէր դառնալիս, եթե 1956 թ. լինեի Լիբանանի այն ժամանակվա հակախորհրդային իշխանությունների ֆաշիզմը:

Այո, ժամանակն է զգաստանալու: Ն. ԱՆԵՏԻՅԱՆ

Չեչնիայի Պեսխորհրդի նախագահ է նշանակվել Մալիկ Մայրուլանը

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄՍԽԵՂՈՒՆ: Չեչնիայի ժողովրդական ժողովը 1996 թվականի գումարման խորհրդարանը, այսօր սկսեց հանրապետության գործադիր իշխանության բարձրագույն մարմինների կազմումը:

ԻՏԱՆ-ՏԱՍՄ-ում ստացվել է ժողովրդական ժողովի կողմից ընդունված «Չեչնիայի Հանրապետության ղեկավար իշխանության կառուցվածքի մասին» օրենքի տեքստը, որի համաձայն ստեղծվել է 23 մարդուց

բաղկացած Պեսխական խորհուրդ: Չեչնիայի Պեսխորհրդի նախագահ է նշանակվել 35-ամյա Մալիկ Մայրուլանը: Նրան հանձնարարվել է ժողովրդական ժողովի հաստատմանը ներկայացնել Պեսխորհրդի անհասկանալի կազմը:

1996 թվականի գումարման խորհրդարանը նաև մտադիր է Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինին խնդրել Չեչնիայի Հանրապետության Պեսխորհրդի նախագահի վրա դնել ՈՂ նախագահի՝ Չեչնիայում

ներկայացուցչի լիազորությունները: Պատասխանելով այս իրադրությունում առկա հարցին, Մոսկվայում Ալյան Մասխադովի ներկայացուցչի Մայրեկ Վաչագանը ԻՏԱՆ-ՏԱՍՄ-ի թղթակցի հետ զրույցի ընթացքում ասել է. «Մեզ մոտ նման մարմիններ սահմանադրությամբ նախատեսված չեն, դրանք չկան եւ չեն լինելու»:

Իսկ Մայրուլանը ինքը ԻՏԱՆ-ՏԱՍՄ-ի թղթակցին տված հարցազրույցում հայտնել է, որ մտադիր է մոտ ժամանակներ Չեչնիա մեկնել:

Ուրուզվայի թեմի առաջնորդը բացատրում է ընտրությունների անտարդար ընթացքը

Կաթողիկոսի թեկնածուական վերաբերյալ ժողովրդները, Մայր Աթոռը կարող են կարծիքներ հայտնել, բայց դրանք ընդամենը կմնան կարծիքներ, «Նոյան Տաղանի» թղթակցի հետ զրույցում նեցե Հայ Առաքելական եկեղեցու Ուրուզվայի թեմի առաջնորդ Հակոբ Եղիսկոյանը: Նրա խոսքերով, Հայ Առաքելական եկեղեցու թեմի կաթողիկոսները թեկնածու են Ամենայն Հայոց կաթողիկոսության, եւ Ազգային եկեղեցական ժողովն է որոշելու, թե նրանցից «ով է հարմար բազմելու սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի գահին»: Ինչ կարծիքներ էլ որ մինչ այդ հայտնվեն, ըստ սրբազանի, արժե

չեն ունենա, մինչև որ ժողովը չգումարի եւ չկատարի ընտրությունը:

Որեւէ ժողովրդական իշխանության մասին կարծիքները կարող են հարցադրվել միջոցառման վերաբերյալ, նեցե Հակոբ Եղիսկոյանը: Ինչ վերաբերում է միջամտությանը, ապա նույնիսկ նման փորձի դեմում, եթե Ազգային եկեղեցական ժողովի դասախոսներն առաջնորդվեն ազգի եւ եկեղեցու օգտին, եւ գործեն Սուրբ Հոգու ներշնչանով, արտահայտված կարծիքներն օգտակար չեն լինի, այլ կընտրեն թեկնածուներից ամենաարժանին: ԱՌՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Վրաստանը միացավ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄՍԽԵՂՈՒՆ: Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ լինելու նպատակով 6-ին ժնեւում կայացած նիստի ժամանակ միաձայն կվարկել են հոգուս Վրաստանի անդամակցությանն այդ միջազգային կազմակերպությանը: Վրաստանը դարձավ ԱՀԿ 136-րդ անդամը: Ինչպես համաժողովի մասնակիցներին հայտարարել է նաև Անդրեյ Բորիսովը, որը գլխավորում է կազմակերպության անդամակցելու հայտերի ուսումնասիրման գծով աշխատանքային խումբը, Վրաստանը համադասարանում է ԱՀԿ անդամության թեկնածուների ներկայացվող բոլոր դաւաճողներին: Վրաստանի ղեկավար Կառուցվածքային Լորդիֆանիձե՛ն Խորհրդին հաղորդել է, որ իր երկիրը «ԱՀԿ-ին միանալը դիտում է որպես Վրաստանի տնտեսական առաջընթացի համար կենսական կարևորություն ունեցող խաղ»: ԱՀԿ գլխավոր սեօրեն Մայիլ Մուրը եւ Վրաստանի ղեկավար Կառուցվածքային Լորդիֆանիձե՛ն ժնեւում ստորագրել են Սարաևոյի դաւաճողից՝ ԱՀԿ հիմնական փաստաթուղթը:

Նեսաձվեց Օջալանի մահադատումը գործի հնարկումը

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄՍԽԵՂՈՒՆ: Թուրիայի վճարելի դատարանն այսօր մինչև նոյեմբերի 1-ը հետաձգել է Անկարայի ղեկավարության դատարանի կողմից Բրդական աշխատավորական կուսակցության առաջնորդ Արդուշահ Օջալանի մահադատումի վճիռ կայացնելու գործի նկատմամբ: Ըստ ԻՏԱՆ-ՏԱՍՄ-ի հաղորդման, այս վճիռը կայացվել է հաշիվ առնելով Բրդականի առաջնորդի փաստաբանների խնդրանքը, որոնք հայտարարել են, թե չեն հասցրել ծանոթանալ առաջիկա նիստի փաստաթղթերին: Դատարանի շեքստի մոտ բազմաթիվ մարդիկ էին հավաքվել, որոնք դաւաճողներ էին հաստատել եւ ի կատարումն էին մահադատումի վճիռը Օջալանի նկատմամբ: «Իմրալը կդատան Օջալանի գերեզմանը», վանկարկում էին նրանք: Դատարանի Երջանակը Երջանակը է ուսիկանության կողմից:

Քլիսթոնը վեճ է կիրառելու օտարերկրյա օգնության օրինագծի նկատմամբ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ, ՄՍԽԵՂՈՒՆ: Սոցիալական Կոնգրեսի նախագահ Կլիսթոնը ԱՄՆ Կոնգրեսին նախագրուցեց, որ նախագահը վեճ կկիրառի օտարերկրյա օգնության մասին օրինագծի նկատմամբ, եթե այն ստորագրելու համար նախագահին ներկայացվի ներկայիս տեղում, քանի որ վարչակազմի խնդրած 12,7 մլրդ դոլար գումարը օրինագծում 2 մլրդ-ով կրճատված է:

Հոկտեմբերի 6-ին Սենատը հավանություն է տվել օտարերկրյա օգնության մասին օրինագծին, որում զգալիորեն կրճատվել են նորանկախ ղեկավարություններին սրամարդկային ֆինանսական օգնության չափերը: Ինչպես ստասկում է, Բիլ Քլիսթոնը, որին փաստաթուղթը ներկայացվել է ստորագրելու համար, կկիրառի վեճի իր իրավունքը:

Սենատի 51 օրենսդիրներ հավանություն են տվել փաստաթղթին:

49-ը դեմ են արտահայտվել: Փաստորեն, կարծիքների նվազագույն սարքերությամբ են հանդես եկել նաև ներկայացուցիչների թաղանթի անդամները 214:211:

ԱՄՆ-ում հոկտեմբերի 1-ին սկսված 2000 ֆինանսական տարվա օրինագծում ԱՊՀ երկրների համար նախատեսվող օգնության գումարը կազմում է 735 մլրդ դոլար, որից Ռուսաստանին բաժին է ընկնում 187 մլրդ դոլար:

Նախադաս Քլիսթոնի վարչակազմը Կոնգրեսից խնդրել էր 982 մլրդ դոլար ԱՊՀ երկրներին օգնելու համար, այդ թվում՝ 262 մլրդ դոլար Ռուսաստանի համար: Կոնգրեսը որոշել է ԱՊՀ երկրների համար նախատեսված գումարը կրճատել 247 մլրդ դոլարով, իսկ Ռուսաստանինը՝ 57 մլրդ դոլարով: ԱՄՆ կառավարության Վրաստանի համար նախատեսված

վող օգնությունը անցյալ տարվա համեմատությամբ չի նվազել եւ կազմում է 95 մլրդ դոլար: Կրճատվել են ԱՖրիկայի անճանաղիտ երկրների օգնությունը հողավածները, խաղաղարար գործողությունների եւ հաղորդության կորուստի համար նախատեսվող ծախսերը:

Կոնգրեսում Հանրապետական կուսակցության ներկայացուցիչները հայտարարում են, որ ֆեդերալ միջոցները չեն բավարարում օտարերկրյա օգնությունը դաւաճողները չափով ֆինանսավորելու համար: «Սենթ այլեւս փող չունենեմ», ասել է ներկայացուցիչների թաղանթի անդամ Սոնի Քալահենը, որի կարծիքով, լրացուցիչ միջոցներ կարող են ի հայտ գալ միայն նոր հարկեր մտցնելու դեմում եւ սոցիալական աղյուսակայության գծով վճարումները կրճատելու հաշիվով:

ագգային

Եստի հեռախոսազանգ եղավ: Հետ հանդիպեցի: Գրեցի ինչու, առաջին հերթին հեռախոսակցի նրա արհի-
 ֆոլ: Ես մի փչեալ եր ցավալիորեն ծնողված, եւ դեմքն ամբողջովին ծածկված եր կնճիռնե-
 րով: Այնքի սակ կառույց տարկեր էին կախ-
 ված: Երբ գրուցակիցս հայտնեց «Երեսունեք-
 քիվը, մտածեցի, թե ուր եր է ավելացնելու է ծածկված արտահայտությունը: «Երեսունի
 արհիֆոլ»: Բայց դա չարեց: Միայն միանգա-
 մից ասաց: «Կարողա՞յք փարվանների մասին
 ձեր հոգովը, զգացի, որ առանց խոսակա-
 նության ոչ մի կերպ չեմ կարող ազատվել հո-
 զիս ճնշող ծանր բեռից»: Ես կատարելապես
 արհիֆոլ, թե փարվանների մասին Միլվա
 Կարոյանի կյանքն է երկու մեծ հասար գրել, իսկ
 ես ընդամենը մեր հայրենակիցների արտահոս-
 քի կամ արտագաղթի նոր ավիֆոլ մասին եմ գրել:
 Զուգակցիս խոսում եր հայերեն, երբեմն-եր-
 բեմն ռուսերեն բառեր կամ ամբողջ արտահայ-
 տություններ խառնելով: Ամմիջադեմս հասկա-
 ցա, որ նրա կրթությունը ռուսական է: Եվ չս-
 խալվեցի:

Դրոշորը ռուսական եր ավարել, բայց Երե-
 անի ղեկավարման ֆիզմաթ ֆակուլտե-

մեր գողացող, որ հայտնվել է Ամերիկայում:
 - Այսի՞նք:
 - Դա, երբ ուսելիք ծարելու համար փաղցած
 քաղաքում ես խանութներում: Սակայն հաշ-
 վի ամենի, որ սուղեմարկեցներում ամբող-
 ջադեմ գործում է էլեկտրոնիկան, եւ սեսախ-
 ցիկները հետեւում են Բեզ, ու ամեն մի առա-
 կա նեւան է արված եւ անկախ չես կարող
 դուրս բերել խանութից, ուրեմն հիմնականում
 գողությունը կատարվում է փոփոխ խանութնե-
 րում, տնայնամասերում, մի խոսքով, որտեղ
 առեւտուրը նման է շոփի, խանութակոթ: Ե:
 Բայց ամենասարսափելին դա չէ: Ամենասար-
 սափելին հորձանուսն էր, նոր ընկերների օրա-
 նակը, որին կաղված եր նա, ինչո՞ք եւ ունը
 սիրողը: Եվ բնական է, որ հայտնվեց բանում:
 Շուտով մահանում է նրա մայրը, եւ նա երբ օ-
 ռով թույլատրություն է ստանում տուն գնալու եւ
 մորը հուղարկվորելու: Հետո Կոլորադո է եր քան
 ընկնում:

- Այդ ժամանակ դու՞ որտեղ եր:
 - Երբ ինձ եւ ֆաղցի մասնավոր, աղա գործ-
 նակներում անհնար է դարձանություններ
 կատարել ընկերը հանդեմ: Այդպիսի ժամա-
 նակ ուրիշ ընկերներ եւ որոնում, ուրիշ օրա-

- Դատեցի ինչո՞ք Ուոլթեր «Թափառա-
 ցիկը» ֆիլմում, մի կտր հացի համար:
 - Երեւի այդ հացն առանց կարագի չէ:
 - Եվ կարագ կար, եւ խալիար, եւ ուրիշ օրա-
 քան: Դրանք արդեն մանրամասներ են: Իսկ
 հիմա ես ելել եմ ձեզ մոտ ասելու, որ բարձ-
 րացնելով այդ խնդիրը, միաժամանակ բարձ-
 րացնել նաեւ նրանց ճակատագրերի խնդիրը,
 ովքեր նսած են այնտեղի բաններում: Նրանք
 հազարավորներ են: Ինձ օգնեց սրափվել հայ
 փահան Պետրոս Հաջյանը: Վերջին արհիֆոլն
 այդ մարդը դարձրեալուս այցելում է ամերի-
 կյան բանները եւ օգնում դժբախտ հայրենա-
 կիցներին: Համենայն դեպս, ես ողջ մնացի քա-
 ցառադեմ այդ մարդու շնորհիվ: Հավասար-
 նում եմ, գրեթե բոլոր բանասերները նման
 ճակատագիր ունեն: Եվ դատեցի ինչո՞ք եւ նման:
 Եվ վախճանն է մեկը: Կոստանո լոնակ եւ երկ-
 րից արտախում:

Վերջերս ելույթ ունեցա «Ար»-ի ուղիղ երե-
 րում: Հաղորդման լեյնուսիվը մեր հայրենա-
 կիցների արտահոսքն եր երկրից: Հաղորդումից
 անմիջապես հետո սուղիա եկավ մի մարդ, ո-

ԱՐՏԱԳՆԱԳԹՅՆԵՐ

Ոչ թե դավաճան, այլ զոհ

ՉՈՐԻ ԲԱՆԱՅԱՆ

Տը հայկականը: Հայրը բնիկ երեւանցի եր, մայ-
 րը՝ քրիստոնիս: Ամերիկա եր մեկնել ինձունե-
 կին: Այդ ժամանակ նա փանհինգի մեջ եր:
 Փաստաթղթերը ձեռակերպել եր առանց դժվար-
 ության: Պարզվել եր, որ միայն Երեւանի հա-
 մայրաբան ավարելու դիմումն է իսկական
 եղել: Իսկ ամուսնության վկայականը, արհի-
 կեսկան երեխա որդեգրելու տեղեկանքը, օվի-
 փին հղած դիմումի տեքստը եւ այլ օրա քաներ
 կեղծ են եղել: Ծնողները սկզբում շուտ մեջ են
 ընկել, հետո համակերպվել են, հասկադեմ եր
 տեսել են, որ Երեւանում ապրելն օր-օրի որան
 է դժվարանում:

- Բնականաբար, ընեց գրուցակիցս, Ամե-
 րիկա հասնելուս տես ես եւ իմ այստեղ կոչ-
 ված ընտանիքը հեռացան իրարից, ինչո՞ք
 նախըր ծովում: Այնտեղ եւ արդեն հիմնավոր-
 ված ընկեր ունեի: Թեեւ, ծիւս է, սկզբում եր
 թվում, թե ընկերս իսկադեմս հիմնավորված է:
 Իրականում նա զբաղվում եր մանր գողու-
 քյադ: Մանրամասների մեջ չեմ խորանում, որ-
 տեքստի ընկերս ճանաչելի չդառնա: Կասեմ
 միայն, որ խոսքս իսկական ընկերը մասին է,
 զգայուն մարդու, որը գող եր դարձել իր կամ-
 փից անկախ:

- Կարծում եմ, ոչ ոք իր կամով գող չի դառ-
 նում, ոչ էլ թմրամոլ: ընդմիջեցի ես:

- Ի դեպ, նա նաեւ թմրամոլ եր: Իսկ երբ խո-
 սեմն հեռավարության մասին, աղա նախ թմ-
 րամոլ եր դարձել, աղա գող: Բանն այն է, որ
 Լոս Անջելեսում տես ես ընկերս եր մի օրադա-
 րը հորձանուսի տես կլանել եր նրան: Այդ օրա
 երիտասարդ տղայի համար աշխատանք չէին
 կարողացել գտնել: Հայրը մահացել եր Լոսում
 վայրէջք կատարելուց ուղիղ մեկ տարի հետո: Այդ
 փաստը համախ էին ընդգծում ընկերս եւ նրա
 կրտսեր Կոլոր: Շուտով հիվանդացել եր մայրը,
 եւ նրան հարկադրված օրաքանական ամենա-
 փիլը երեմ անգամ արհեստական երկվամների
 սարքավորում էին միացրել նրան: Հոր մահից
 հետո ընտանիքը մի փանհինգ անգամ մտադրվել եր
 վերադառնալ տուն, բայց Երեւանում արդեն
 տուն էլ չկար: Վաճառել էին: Հարազատներ էլ
 չկային:

- Ինչո՞ք ես հասկացա, դու կեղծ ամուսնու-
 քյուն եւ ձեռակերպել հույսը դնելով Լոս Ան-
 ջելեսում ապրող ընկերոջ վրա, որն աղա-
 սան եր տալու Բեզ: Եւ անհավան է, դուք նամա-
 կագրություն եւ ունեցել, եւ, դատելով ամեն ին-
 չից, նա իր ընտանիքի ճեմարիտ վիճակի մասին
 չի գրել Բեզ: Այլադեմ, երեւի, հույսեր չէի կա-
 ղի նրա հետ:

- Չի գրել:
- Դու դա ճի՞շտ ես համարում:
- Այդ մասին ու ե խոսելը: Կարծում եմ, նա
 լուել է, որովհետեւ օրա է ցանկացել, որ կողմն
 որեւէ մեկը լինի: Որ գոնե փողը փրկի: Զմեղադ-
 րեմն ընկերոջս...
- Համաձայն եմ, չմեղադրեմ... Իսկ ինչո՞ք
 փի՞ գող է եղել նա: Չէ որ գողերը տարեր են
 լինում: «Մեղավեճանիկներ» (չիրկիվող տա-
 հարան քաղցողներ), «Ֆոնոգրամիկներ» (օրա-
 փից ներս մտնողներ), գրոմանահասներ, «օրե-
 փիլ գողեր»...
- Ես կասեի խորհրդային սփոյնկ մանր քա-

ղա: Թեեւ անկեղծ ասեմ հաճախ էի այցե-
 լում ընկերոջս: Մտածում էի նույնիսկ մի որե-
 վ գործ դատահի, ես ոսփի կանգնեմ, կամու-
 սանամ նրա փող հետ: Բայց դա արդեն ուրիշ
 խոսակցություն է: Իսկ ու ամենակարեւորն է
 եւ նույնիսկ քան ընկերս: Ի դեպ, բանում տե-
 դեկացա, որ ընկերոջս Կոլոր նույնտես դժբախ-
 տության մեջ է ընկել:

- Ինչի՞ համար:
 - Ինչի՞ համար որ ընկնում են երիտասարդ
 աղջիկները:
 - Մտադրում է, որ երբ դու քիզնես ունենա-
 յի եւ ամուսնանալիս, աղա երկուսը էլ կփրկ-
 վիքի:

- Դժվար է ասել: Բայց որ մտածում եմ, երե-
 ւի կփրկվեին: Չէ՞ որ այնտեղ ամեն ինչ օրա
 վաճ վախճան ունեցավ: Ընկերոջս մահացու
 դանակահարել էին: Իսկ Կոլոր շուտով մահա-
 ցավ, ինչո՞ք ինձ ասացին, երկվամների հի-
 վանդությունից, ինչո՞ք իր մայրը:

- Որքան մնացիք նսած եւ, երբ կարելի է,
 դատե՞ք, թե ի՞նչ հողվածով դատեցին Բեզ:

- Բարեբախտաբար, ես թմրամոլ չդարձա:
 Նույնիսկ սովորական սիգարետս չեմ կարող
 մխրել: Ուրիշի ծխածից անգամ խանութում է
 սիրս: Մի երկու անգամ փորձել եմ եւ ծիւսելի-
 ք, եւ հարը, նույնիսկ սրկվել եմ: Ներսս ար-
 նուվար եր լինում: Ոմանք գտնում էին, որ օր-
 զանդեմ օրա առողջ է եւ բուռն է դիմադրում,
 ոմանք էլ գտնում էին, թե ինչ-որ թույլ տեղ ու-
 նեն: Մի խոսքով, Աստված խնայել է: Աշխատել
 եմ բեքսլոցման կայանում, մեմեման վա-
 ճառող ֆիլմայում, էլեկտրաօրիցների վերա-
 նորոգման կետում, մասուղող, մի խոսքով ին-
 չով ասես զբաղվել եմ: Սակայն համեստ խր-
 ճիթիս կարծը տալու եւ մի կտր հացի համար
 ստիպված եմ եղել գնալ ընկերոջս տունը ճա-
 րադարձով: Եվ ասեմ, որ մեր անելանելի վի-
 ճակը ելնում է նրանից, որ ինձ եւ ինձ նման-
 ներին ասում էին մեր հայրենակիցները, որոնք
 մեզ համարում էին հայրենիքի դավաճաններ:
 Եվ ամբողջ դժբախտությունը այն եր, որ ես, օ-
 րինակ, նրանց հասկանում էի, իսկ նրանք ինձ
 ոչ: Եվ չէին էլ ուզում հասկանալ: Սեմ դավա-
 ճաններ են եւ վերջ: Մեզ համար ոչ մի արդար-
 ազում չկար: 1997 թ. օգոստոսին ես լսեցի ձեր
 ելույթը Փաստադեմայում: Դուք ասում էիք, թե
 մի կողմից անվերջապալի արտագաղթը կոր-
 ճանում է ազգի համար, մյուս կողմից էլ
 միայն ասելույթայթ չի կարելի լուծել հարցը:
 Դա ինչի՞ց ողջունեց ձեզ, բայց հավաքվածնե-
 րից օրաքան վերջին տերնի վարանդիներից
 էին: Այդ ես էի, որ երբ դուք գնում էիք դեպի
 ամրիս, ձեր տեքստից օրաքանցի, թե չլինադա-
 տեմ նախադաճ Տեր-Պետրոսյանին, փանհի որ դա
 ոչ քարի ավանդույթ եր դառնում, եւ հայ մա-
 վորականության յուրաքանչյուր ներկայացուց-
 չի ելույթից հետո համայնքն ավելի ու ավելի
 եր երկփեղկվում: Մեզ համար առանց այդ էլ
 դժվար եր արդելը, իսկ դրանից հետո ուղղա-
 կի անհասնելի եր դառնում:

- Ես հիշում եմ այդ խոսքերը: Նույնիսկ գրել
 եմ այդ մասին: «Գարունում» հրատարակվե-
 ցին ճամփորդական նոթերս: Սակայն դու այդ-
 րեւս էլ չասացիր, թե ինչի՞ համար դատեցին:

րի մասին եւ վաղուց էի լսել: Վարդան Հով-
 հաննիսյանը: Քսան արհի նա Լոս Անջելեսում
 վարել եր «Վարդանան» հեռուստատեսային
 հաղորդաքարը: Նա դատեց Պետրոս փահան
 Հաջյանի մասին, որն արդեն հինգ տարի օրա-
 ռուսակ այցելում է ամերիկյան բանները եւ
 հանդիպում, ի դեպ, ոչ միայն հայ կալանա-
 վորների եւ օգնում նրանց: Հաջյանն արդեն իս-
 կական փորձագետ է դարձել կալանավորնե-
 րի հոգեբանության հարցերում: Նրա սվայնե-
 րով, ներկայումս Լոս Անջելեսի բաններում նս-
 ած են 7 հազար հայեր: Նրանից մոտ 4 հա-
 զարը 14-20 տարեկան երիտասարդներ են: Այդ
 մասին «Վարդանանը» հասուկ հաղորդում է
 սվել ուղիղ երթում: Կարծում եմ, շուտով հայ
 հեռուստատեսողը կձանոթանա տեսաքարին,
 որը մեկնաքանում է մեր դատահի, երիտասարդ
 եւ արեց հայրենակիցների ճակատագրերը:
 Ինչո՞ք հիմա է դարձվում, 7 հազարը միաճա-
 մանակ նսած են տարբեր բաններում, չիաշ-
 ված արեկան այն 15 հազարը, որոնք ոստիկա-
 նություն են տարվում, այդ թվում նաեւ տայ-
 մանական դատախազների վիթխարի քաղմու-
 քյունը: Այնտեղ հայկական համայնքի մասին
 գրում են եւ արդեն խոսում որդեմ փրեածին
 զանգվածի:

Դեռեւս խորհրդային ժամանակներում մեր
 ընթերցողներին դատեմ եմ Բոստոնում եղած
 իմ մի զարմանալի հանդիպման մասին: Ամե-
 րիկյան մի դատավորի հետ ինձ ծանոթացրին
 ոմանկավար «Պայաթ» քերթի այն ժամանակ-
 վա տեքստ Սիլիոն Սիլիոնիսյանը եւ հասարա-
 կական գործի ժակլին Արեւիամյանը: Միա-
 թե ինչ դատեց քոստոնցի դատավորը «Բոս-
 տոնում փառող դարի դատավորական աշխա-
 տանի ընթացում իմ ձեռնի սակով անցել են
 հազարավոր տարբեր ճակատագրեր, ու չնայած
 աշխատում էի հայերով խիստ քանակեցված տա-
 ռծում, այդ ամբողջ ընթացում միայն մեկ
 անգամ է իմ սեղանին դրվել ձեր հայրենակ-
 ցին վերաքերող փրեական գործ: Ես նրան ինձ
 մոտ հրավիրեցի եւ ասացի, որ օրա եմ հար-
 զում Իո ժողովրդին, որը սուկալի ողբերգու-
 քյուն է արել, ժողովուրդ, որ այստեղ կառու-
 ցում է տեր, երեղեցիներ, դատախազներ եւ ե-
 րեխաների, հաց թխում եւ փայլում զլուխը
 քարձր դատահա: Դա համար էլ չեմ ուզում լի-
 նել այն առաջին դատավորը, որը դատական
 վճիռ է կայացնելու հայի համար: Իմ օրինա-
 կան իրավունքով Բեզ փրկում եմ ազատագր-
 ված դատախազ: Բայց երբ ես մեկ անգամ
 հայտնվեմ այստեղ, ես ամեն ինչ կանեմ, որ Բեզ
 փեցնեմ բանում»:

Վերջերս մտափորադեմս նման մի քան դատ-
 անց ինձ Կալիֆոռնիայի գերագույն դատարա-
 նի նախագահ (համաձայն ոչ վաղեմի տերնի-
 նաքանություն) Արմանը Արաքյանը: «Տարը
 տարի առաջ ԱՄՆ-ի արեւմուտքում, որտեղ հա-
 րուր հազար հայ եր բնակվում, կալանավորնե-
 րի քանակը մասնորի վրա կարելի եր հաշվել»:
 Այնուս որ, ինչո՞ք ես տեսում եմ, խոսքը վերա-
 քերում է ոչ թե փրեածին զանգվածին, այլ զո-
 հին: Իսկ զոհին, ինչո՞ք գրում է քանատեղ-
 ձը, չի կարելի «մասնել չարախոսության»:
 Նրան փրկել է հարկավոր:

«Այս անգամ նոր կարողիկուսը լիիի հայաստանից»

Այսօր համայն հայությունը հուզում եւ
 մտախոհում են առաջիկա կարողիկու-
 սական ընտրությունները: Ո՞վ դեմ է լի-
 սի այն անձը, որն արժանի լիիի Լու-
 սավորչի հիմնադրամ արժանի: Այս
 հարցով դիմեցին հայաստանի գիտնական,
 Կենտրոնական Եվրոպայի հայադե-
 սական դատախազ, Ավաստիայի հայոց
 քեմի առաջնորդ Մետոդ արք: Գրիգո-
 րյանին:

- Արազան, դուք հոգեւորականները, ա-
 վելի լավ եմ ճանաչում ու գնահատում ձեր
 արքերում ծառայող եկեղեցականների հնա-
 րախոսություններն ու կարողությունները: Ի՞նչ
 մտումներ ունեի այս հարցի օրաքան: Ի՞նչ
 կցանկանալի տեսնել որդեմ առաջնադար
 հայադեմների հարցում:

- Այսօր մեր ժողովուրդը եւ հայրենիքը գտ-
 վում են նոր հանգրվանի տեմին, բոլոր աս-
 տարեզներում: Դժվար եւ անհանգիստ ժամա-
 նակներ են ոչ միայն մեր, այլեւ օրա ժող-
 վուրդների համար: Ուստի, երբ քեւակոխեմ
 երրորդ հազարամյակ, կարծում եմ, դիիի լի-
 նեմ օրա ավելի խոհեմ ու քանիմաց, որդե-
 զի մեր ազգին ու հայրենիքին նոր զնցումներ
 ու դժբախտություններ լուսաճառեն, փանգի
 հայոց հոգեւոր եւ աշխարհիկ առաջնորդնե-
 րից օրա քան է կախված: Ահալասիկ առքե-
 ւում ընտրություններ են: Ես իմ ծառայությու-
 նը կատարելով եվրոպայում, դատախազելով
 Վիեննայի համալսարանում, մասնակցելով
 եկեղեցիների համաաշխարհային խորհրդի եւ
 այլ ժողովների, օրա եմ կարեւորում Ամենայն
 հայոց կարողիկուսի դերը եւ գործունեության
 կարեւորությունը: Ես այն կարծիքն եմ, որ
 այս անգամ նոր կարողիկուսը դիիի լիիի հա-
 յաստանցի, Մայր արքո Ար. Էքմիածնի միա-
 բան: Ներկայումս գտնվում եմ անկախ, ա-
 զաճ հայրենիքում, որը նորամտուկ է եւ ու-
 նի Արցախի չուծված խնդիրը: Ո՞վ կարող է
 այնտեղ լավ ու իմաստուն կեցողները մի-
 ջազգային կազմակերպություններում հայրե-
 նիքին ու եկեղեցուն հուզող հարցերը, երբ ոչ
 Հայաստանում ծնված, մեծացած անձը: Նա
 օրա լավ զիտ եւ զգացել է այն բոլոր դժ-
 վարությունները, որոնք ստեղծվել եւ կուսակ-
 վել են նախորդ 10 տարվա ընթացում, եւ ո՞վ
 կարող է լուծել բազում կեցողներ, երբ ոչ
 մեր հայրենիքի ու ժողովրդի հոգեւորն, սո-
 ցիալական վիճակին, մայրությանը փաթ-
 ճառք մեկը: Նորընտիր կարողիկուսը դեմ է
 կարողանալու օրաքան հավաքել հավասարադ
 ժողովրդին, դիվանագիտական հարաքերու-
 քյուններ հաստատի կուսակցիկ հարաքերու-
 քյուններում, քարի կամ է համագործակցու-
 քյուն հաստատի նվիրադեմական արքոների
 հետ, խորաքալիանց եւ հետեւողական դայ-
 փար մի աղանդների դեմ, որոնց միակ, օրա-
 սակը մարդոտությունն է: Ի վերջո, նա իր
 գործով դիիի կարողանալու քարձր դատել Մայր
 արքո Ար. Էքմիածնի, համալսմբել համայն
 հայությանը Ար. Էքմիածնի օրաքան, չէ՞ որ ա-
 խաղաղափայլուս հայությունը Մայր արքոից է
 լուսյա, հավաստանում: Բնակ չնեմադեցելով
 մեր եկեղեցականներից եւ ոչ մեկին, ես կնա-
 խընդհանրի իմ աւակերթին Գարեգի արք. Ներ-
 սիսյանին: Մեզ հարկավոր է հավասարում ու
 քարձիվող մեկը: Նա երիտասարդ է, ուժերի
 ծաղկման օրաքանում, եւ ես տեսել եմ, թե ինչ-
 ո՞քիս մեծ, եկեղեցաքեմ գործ է ծավալել այդ
 խելացի հոգեւորական իր ծառայության
 տարիներին: Նա իր ուսումնաստության տարի-
 ներին եղել է նաեւ Արեւմուտքում եւ նրան փա-
 քածանոթ է դրսի աշխարհը, որը նույննան
 կարեւոր է: Ես չեմ, որ դեմ է հաստատեմ ու
 գնահատեմ նրա կատարած գործերը: Գարե-
 գին արք. Ներսիսյանի մասին խոսում եմ բո-
 լոր այն ծրագրեր, որ կյանքի եւ կուսել մեր
 կողմից սիրված հոգեւորականը: Նա Ամենի
 դրադեցողով զարկ սվեց նոր հոգեւոր օրեղի
 կերտանը: Հայորդյաց կենտրոններում դատ-
 տարակուսում է մասաղ տերունը, ՀԵՄ-ի կա-
 ույթներում ընդգրկված է երիտասարդությու-
 նը, իսկ վերանորոգված ու կառուցված եկե-
 ղեցիները լուս վկաններ են նրա անդուլ: Ե-
 տանդուն աշխատանքի: Ես վստահ եմ, որ նա
 աստվածապաճ գործերով կփառավորի Լու-
 սավորչի գահի հմայրը եւ համբավը

ՕՏՐ ՄԱՍԻՆ

Լարախաղացությունն Ռուսաստանի եւ մահմեդականության միջեւ

Բրիտանական «Ֆայնանշլ Թայմս» Անդրկովկասի մասին

Ռուսաստանի եւ Չեչնիայի հակամարտության սրուը խիստ անհանգստություն է դասճանաչում հարավային սահմանակիցներին Վրաստանին եւ Ադրբեջանին, սակայն վերջիններս ստիպված են անորոշ դիրքորոշում ցուցաբերել Եսեբի եւ համակրանների հակասականության դասճանաչում:

Չնայած Եսեբի եւ կանխատեսում ռազմական գործողությունների սեղանի վրայում Եսեբի Կարբեջան կամ Բրիտանական Վրաստան եւ Հայաստան, այնուամենայնիվ, Եսեբի եւ անհանգստացում, որ ռուս-չեչենական հակամարտությունը կարող է ուժեղացնել այդ երկրների ներքին լարվածությունը:

Ծանր իրավիճակում են հայտնվել նաեւ սարժաբեզանային դեկադները: Բաղաճական դասճանաչում էր լինելով դասճանաչում էր արգելվել Ռուսաստանին, սակայն ավանդական համակրանը եւ Մոսկվայի նկատմամբ արմատացած կասկածները նրանց ստիպում են կանգնել խոտվար կովկասցիների կողմին: Ի հետեւան անձի երկա-

սում մի կողմից նրան հրադարարայնորեն դասադարձում են իսլամական անջատականությունը, մյուս կողմից զգուշանում են հարավում նոր անկախ երկրներն առաջադրանքներ դիմել, ասում է Վրաստանի փոխարտգործնախարար Գեորգի Բուրդուլին: Ամեն ինչ հնարավոր է:

Թրիլիսին եւ Բաբուն երկրորդով սեփական անջատականների Արխազիայի եւ Լեոնային Դարաբաղի խոտվարների դիրքի ուժեղացումից, ստիպված էին դասադարձել Չեչնիայից իսլամ գինյալների ներխուժումը Դադստանի սարած: Երան նույնքան կտրուկ էին նաեւ հարեկչական գործողությունների Մոսկվայում եւ Ռուսաստանի այլ հողաններում բնակելի շենքերում դայությունների կադակցությամբ: «Մենք աջակցում ենք Ռուսաստանի անկախությանը եւ սարժաբային ամբողջականությանը, ասում է Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ Ազիմովը: Մենք դասադարձում ենք ահաբեկչությունը անկախ, թե ինչ ծեղով եւ որեւէ արտահայտվում»:

Կովկասի հարավում անջատական շարժումները դեռ նիհիլում են իրավիճակի բարդացման դեղումը արթնանալու հեռանկարով: Ի հավելումն Դարաբաղի եւ Արխազիայի, Թրիլիսին եւ Բաբուն նախկինում արդեն հակամարտության մեջ էին եղել Ռուսաստանի սահմանագծին արող հարավային օտերի եւ լեզգիների հետ:

Իրականում ադրբեջանցիները եւ վրացիները վստահ են, որ Ռուսաստանը չի հրաժարվի իր նախկին գաղութները սեփական ծրագրերից, եւ կարծում են, որ Մոսկվայ կարող է Չեչնիայի հակամարտությունը որոշեա դասճանաչված օգտագործել հարավում իրավիճակը սրելու համար: Եվ Բաբուն, եւ Թրիլիսին կտրուկաբար հերքում են իրենց սարժաբեզանի մահմեդական գինյալների համար զենք եւ դրամ սեղանի դրամները: Ռուսական կողմի մեղադրանքները:

Ա. Մ.

Տրեական թերթը Հայոց գեղաստղաբանությունը ճանաչելու կոչ է անում Թուրքիային

Քննադատելով հանդերձ որոշ աներկա-հրեական կազմակերպություններին բուրխա-դրբեջանաճանաչող դիրքորոշումն եւ հակահայկական արագությունը համար, Բանիցս Եսեբի եւ, որ աշխարհում Եսեբի հրեաներ այնուամենայնիվ հայերի եւ Հայաստանի անխոնջ դասադարձում են: Հայերի հետ հրեաների համեմատության վառ օրինակ է Բոսնոնում հրատարակվող «The Jewish Advocate» թերթի սերտ-սերտ 17-ի համարում տպագրված «Փրկելու համար Թուրքիայի ոգին» վերնագրով խմբագրական հոդվածը, որը սկսվում է Բուրայեի եւ Թուրքիայի միջեւ ստեղծված լավ հարաբերությունների ճգնաժամի նկարագրությամբ եւ Թուրքիայում երկրաբանական ճգնաժամների փրկելու գործում իսրայել-ցի մասնագետների կատարած աշխատանքի գովաբանությամբ: Բայց հոդվածագիրն անմիջապես ավելացնում է, որ մարդասիրական ջանքերի վրա «անհերքելի սպիտակ» զգեց Հայաստանի կառավարության դասադարձականության մեծությունը Թուրքիայի կողմից: Եսեբի, որ այդ մեծությունը հավանաբար դասճանաչված էր դարաբայան հակամարտության նկատմամբ երկրի որդեգրած հաղափառությամբ, թերթը գրում է. «Թուրքիան իր սահմանները փակել է հարեան Հայաստանի առաջ, Երջախակելով այդ փորձի, աղաչակցել երկիրը ցույց տալու համար իր լքված հարազատություն Ադրբեջանի հետ»: Այդ քա-

րոյական ուժերը զիծ ցուցաբերելով եզրակացնում է. «Իրականում ոչ թե Բուրայեականությունը, այլ խղճի խայթն է Հայաստանի հետ Թուրքիայի ունեցած խնդրի լուրջությունը»: 1895-ին նվազ չափով (մի ֆանի հարյուր հազար), իսկ 1915-1923 թթ. ընթացքում 1,5 միլիոն հայերի մահվան դասճանաչող Թուրքիան իրականացրեց Հայկական գեղաստղաբանությունը, որը մինչեւ օրս մնում է լճանաչված: Նման վերաբերմունքի դեմն ասելու աշխարհի անգործությունը եւ նույնիսկ կատարվածի անստույգ ֆաբրիկեց Գիսերին եւ վստահություն ներհանելը, որ հրեաների հարցի «վերջնական լուծումը» անխախտ կերպով լինի: Այժմ, երբ լավ հարաբերություններ են ստեղծվել մեր երկրի եւ Թուրքիայի միջեւ, մարդիկ, ովքեր հավատում են, թե դասճանաչություն, ի վերջո, ինչ-որ դեռ ղեկ է խաղա միջազգային աստղաբանում, դասադարձ են ճնշում գործարդել Թուրքիայի վրա Հայաստանի վերաբերվելու որոշեա սովորական հարեանի եւ վերջնականապես հանգստացնելու իր խիղճը»:

Իմ կարծիքով, խմբագրականը որդեգրել է, եւ դրանից օրինակներ ղեկ է ուղարկվելն քուր հրեական կազմակերպություններին ու կոնգրեսի անդամներին:

ՆԱԲՈՒՆ ՄԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Ծակասամարս Դանուբի համար

ԱՍՏՕ-ի օդուժի կողմից Հարավային Եվրոպայի օդակայանների ժամանակ Բուլղարիան, Ռումինիան եւ Ուկրաինան բավական զգուշավոր դիրք էին բռնել եւ միայն թեթևակի հավանություն չվեցին ռազմական գործողություններին: Բայց այսօր այդ երկրների միջեւ սկսվել է մի նոր դասճանաչում, որտեղ կրակոցներ չեն հնչում եւ որի մասին ինչ է խոսվում, բայց հետեւաններն զգալի են Դանուբի ափերին զսնվող քուր երկրների համար:

Ամեն ինչ սկսվեց ԱՍՏՕ-ի հարվածներից հետո Հարավային կամուրջների փլուզումից: Դրա հետեւանում նավարկությունն անհնար դարձավ Դանուբի հարավային վազանում 600 կիլոմետրանոց հասվածում (Դանուբի ընդհանուր երկարությունը 2850 կմ է): Գեցը ռազմավարական եւ առեւտրական կարեւոր ուղի է Եվրոպայի արեւելի ու արեւմուտի միջեւ եւ մինչեւ Կոստոլոյի դեղմերը հնարավորություն էր տալիս արեւելյան սեղանի ինչ 40 մլն տոննա բեռ: Սերբական կամուրջներն առայժմ չեն վերականգնվել: Որոշ փորձագետների կարծիքով, 100 մլն դոլար է հարկավոր դրանց վերականգնման հա-

մար: Դասճանաչումի ավարտից ի վեր Սերբիայի իշխանությունները ռումինական, բուլղարական եւ ուկրաինական նավերին թույլ չեն տալիս Երջանցել Դանուբի վարած հասվածները եւ Արեւմտյան Եվրոպա հասնելու համար երբեք չեն ջանքեր գործում: Բուլղարիայի համար դա իսկական աղետ է, Բանի որ նրա արտահանության 65 տոկոսն իրականացվում է Դանուբ գեցով: Զգալիորեն տուժում է նաեւ Ռումինիան, որը 1998 թ. մոտ 260 մլն դոլար ընդհանուր գումարով արտահանում է արտահանել Դանուբ գեցով: Ավստրիայում եւ Հունգարիայում ճանաչողության մի շարք ընկերություններ արդեն կրճատել են աշխատողների թիվը: Բացի դրանից, ռումինական եւ բուլղարական բազմաթիվ տարածական գրոսանավեր չեն կարողանում Դանուբով Հունգարիա եւ Ավստրիա հասնել: Ոչ կառավարական որոշ կազմա-

կերպությունների սվալների համարձայն, ԱՍՏՕ-ի օդուժի օդակայաններին հետեւանում առաջացել են նաեւ Դանուբի ցրի բուրավորումներ: «Պուն» հանդեսը սեղանացնում է, որ Ռումինիայի իշխանությունները փորձել են հակամիջոցների դիմել եւ օրերս մանրակիս առուցել են Դանուբով երթեկող հարավային վազանում 15 նավեր: Բուլղարացիները եւս սկսել են նույն կերպ վարվել: Բայց այդ ֆայլերն առայժմ չեն ազդում Բելգրադի իշխանությունների դիրքորոշման վրա: Սերբիան հրաժարվում է Դանուբով ճանաչողի սալ այն նավերին, որոնք բեռներ չեն բեռում Հարավային կամար:

Այս դասճանաչումի մեջ զարմանալի են այն է, որ Ռումինիան կամա թե ավանդ դարձել է Սերբիայի դասադարձողը: Իրոք, ռումինացիները վերջերս ավելի ու ավելի Եսեբի են ննադատում Եվրամիությանը, որը հրաժարվում է վերադառնալ Սերբիայի դեմ ուղղված նավթային բեռնազեկը եւ Սիդոբեյի կառավարումը դասճանաչվել է դարձնում հարավային կամուրջների վերականգնումը հետաձգելու համար:

Պ. Բ.

Ամմանը միջնորդ Բաղդադի եւ Վաշինգտոնի միջեւ

Հոկտեմբերի 6-ին, ԱՄՆ մեկնելուց մի ֆանի ժամ առաջ, Հորդանանի քաղաքում Արդուպահ 2-րդ լրագրողներին հայտնել է, որ իրախան ղեկավարության խնդրանքով մի նամակ է փոխանցելու ամերիկյան վարչակազմին: Սակայն նա հավաստիացրեց է, որ չի ննադալու իրախան հարցը Վաշինգտոնում, ուր այցելում է երկրորդ անգամ 8 ամիս առաջ գահակալելուց ի վեր: Թաղալորը դասադարձացրեց, որ նամակն այս Եսեբի Ամման է հասցրել Իրախի փոխարտադարձ Թարեկ Ազիզը: Իսկ Լոնդոնում լույս տեսող «Չաման» արաբական թերթը դեռեւս հոկտեմբերի 5-ին գրել էր, որ Ազիզն Ամմանին խնդրել է նախագահ Քիլ Բիլթոնին փոխանցել նախագահ Սադդամ Հուսեյնի նամակը, որի մեջ վերջինս ջանկարություն է հայտնում առանց նախադասանքների երկխոսություն սկսելու ԱՄՆ-ի հետ: Վերջին սարիներին Հորդանանի հանգուցյալ քաղաքում Հուսեյնը համախ կոչ էր անում երկխոսություն սկսել Վաշինգտոնի եւ Բաղդադի միջեւ: Զանաչվով վերացնել 9 տարուց ի վեր Իրախի դասադարձված երթուղու: Քուվեյթյան ծգնաժամի ընթացքում Հորդանանն արաբական այն երկրներից էր, որը դասադարձում էր Բաղդադին ընդդեմ Վաշինգտոնի ղեկավարած «արեւմտյան դաշինքի»: Այդ նախ դասճանաչում 1990 թ.-ից ընդհատվեցին իսկ վերջա-հորդանանյան ղեկավարական հարաբերությունները, որոնք ընդամենը վերջերս են վերականգնվել:

Ա. Մ.

Եվեյցարիա. Սերկասեր դիվանագետներ

Չնայած ժնեը բազմաթիվ միջազգային կազմակերպությունների նստավայրն է, բայց այնտեղ եւ Եվեյցարիայի այլ ֆաղաներում արժանազուրում են մարդու իրավունքների ռեհանարման արդարապետ փաստեր: Այստեղ, 1996 թ. ապրիլին ժնեի մոտակայքում ոստիկանները հայտնաբերեցին հնդիկ երիտասարդ Ռամ Ռուդին, որն ամբողջովին զնցոսիների մեջ էր: Երիտասարդը դասճանաչ, որ ինքը նոր է փախել այն ժնեից, որտեղ չորս տարի ծառայել էր: Դա հնդիկ ղեկավարներ, Առեւտրի միջազգային կազմակերպության մեքսական ներկայացուցչության խորհրդակալ Եմանուել Բարվալի տուժն էր: Երիտասարդը առանց հանգստյան օրերի այնտեղ աշխատել էր Եսեբիյան ժամը 6-ից մինչեւ կեսգիշեր, սահանաչվով ընդամենը 1 աղիս բրիտ: Տաները նրան խոստացել էր 150 Եվեյցարական Ֆրանկ (մոտ 100 դոլար) աշխատավարձ, որը բնավ չէր վճարել: «Ես ասում եմ, թե զուժարն առաճում է նյու Դեյլի ոտը», դասճանաչում է Ռամ Ռուդը, որն այդ չորս տարվա ընթացքում մեքսային երթուղի էր եղել թիւս վերաբերմունքի, վիրավորանքի, ֆաղի ու ծեծի եւ չի ունեցել

ժնեից դուրս գալու իրավունք: Արաբախ ոստիկանները կանչեցին հնդիկ ղեկավարներին եւ նրանից դասճանաչեցին ներկայացնել իր ծառայողի Եվեյցարիայում զննվելու իրավունքը հաստատող փաստաթղթեր: «Դիվանագետը դասադարձացրեց, թե Ռամ Ռուդը իր ծառայում է եւ սեփականությունը», նշված է ոստիկանական զեկուցագրում: «Եվ այս ամենը տեղի է ունենում ժնեում, որը Մարդու իրավունքների գերագույն կոմիտեի ֆաստավայրն է», ցավով նշում է «Արեւմտյան» առանց սահմանների» կազմակերպության նախագահ Լուիս Սիդը: Լուիս Սիդը ղեկավարում է, որ Ռամ Ռուդի հետ դասադարձող եզակի երեւոյթ չէ ժնեում, որտեղ միջազգային տարբեր կազմակերպություններում աշխատում են 33 հազար ղեկավարներ եւ այլ դասճանաչումներ: 1990 թ. չիլիացի տարագիր Սիդը, որն այն ժամանակ տարածանքի բավար էր, ժնեում արեւմտյան հիմնեց սերկասեր կենսադայանների դասադարձված օտարա-

կանների (վարողներ, դայակներ, արտադարձներ, խոհարարներ, սղասալորներ) իրավունքները դասադարձելու համար: Նույն արեւմտյան համադիմանդիր Մարի-Լուիզ Յրյուսիժեն «Խուրեւ» հանդեսի թղթակցին մասնագետները հայտարարեց. «Կարծում էինք, թե արտահոլվել ենք բնականապես աշխատանքի իրավունքը, մինչդեռ ստիպված ենք դասադարձել մարդու տարածական արժանադարձությունը աշխարհի ամենահարուստ երկրների մեկում, ըստ որում Մարդու իրավունքների ընդհանուր իսկակազարի ընդունումից 50 տարի անց»:

Սարդու սերկական Եսեբիյան

այս դեղող եզակի չէ ժնեում: ԱՄԿ-ում Օմանի սուլթանության ներկայացուցիչ Հունայիդ ալ Մամին, Բանահրեկով Եվեյցարիայում գործող աշխատանքային օրենսդրությունը, իր ցեյլոնցի աղախներն վճարել է ամսական ընդամենը 50 դոլար: Ինչ վերաբերում է ԱՄԿ-ի գլխավոր արտադարձ Կոֆի Ա-նանի մեքսային խորհրդակալ Իսա Դիալոյին, նրան անաղմուկ Անգոլա սեղանի մեքսային իր երկրպագի սղասուտու բացառադարձությունից հետո: Խեղճ երկրպագի, որը ժնե էր հասել առանց համադասադարձված փաստաթղթերի, ավելի ֆան երկու տարի արգելափակված էր եղել Դիալոյի սաղը, օրուգիտե, առանց արձակուրդի ու հանգստի, չնչին վարձատրությամբ ծառայելով նրա ընտանիքին:

Վերջին ուր սարիներին վեց տարածական գործեր են կուսակալել «Արեւմտյան» առանց սահմանների» կազմակերպության գործընկերներ: Դրանք դասճանաչում են նորոյա ստրուկների նկատմամբ գործարդող ծաղրածականի, արգելափակման, սեռական հե-

տաղնողումների, բոնաբարության փաստերի, ինչոպես նաեւ դասճանաչադործման, անվար աշխատանքների, դայակների նկատառուցիչ կենսադայանների, առանց այդ կլ իրադուկ աշխատավարձերի կամայական կրճատումների մասին: Աղասալորներից Եսեբի ստիպված են անվար աշխատել, որոպեզի Եվեյցարիայում մնալու իրավունք ստանալ: Որոշ ղեկավարներ իրենց սղասալորներին «փոխ են տալիս» բարեկամ բանկասերներին:

Վերոհիլալ արեւմտյան աղմկալի ու իտայասաղ բացառադարձությունից հետո ժնեի իշխանությունները փորձեցին որոշ չափով մեղծել իրավիճակը: Վերջերս նրան հասուկ որոշում ընդունեցին ղեկավարների միջավայրում ճանին սղասալորների հետ կենվող աշխատանքային դայանաչարելի վերաբերալ: Սակայն առայժմ որեւէ իրավական միջոց գոյություն չունի որոշման կիրառության համար:

Պաստասեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԿՅԱՆԸ

Մշակույթ

Արարման ժամին տեսած աշխարհ

Հովհաննես Ծերեճյան-Շիրազի լուսանկարչությունը

Զարմանալի մարդ է այս հայը՝ Հովհաննես Շիրազը: «Ինչո՞ւ դեռ է զարմանալի չլինի, դիտի ասեմ: Չէ՞ որ Շիրազն է»: Ու ծիս կլինեմ: Որովհետեւ այս Հովհաննես Շիրազը (ավագանի անունով Հովհաննես Երեմյան) «լուսանկարչական մեծնալով» նկարում է հայոց դաստիարակները: Ողջ Հայաստանը նկարել է 1972 թ. նոյեմբերի 14-ին, դիտելով Հովհաննես Շիրազ-Երեմյանի լուսանկարները, երջանկապատակ մեր կարողիկոս Վազգեն Ա-ն գրառում կատարեց. «Հովհաննես Երեմյանի այս եզակի գործը դասի կը բերէ իրեն եւ արժանի է բոլոր հայերու գնահատանին: Սեն կ'օրհնեն զինքն եւ կը մարտնչեն, որ զայն այն արդար օրը, երբ Հովհաննես կրկին անգնի նոյն այդ ճամբաներն եւ լուսանկարէ այս անգամ վերածնած հայութեան մը կեանքի դասերը նաեւ Արարաի միւս կողմն»:

Պետրոսյան Երեմյան

զը: - Ան հիմա չիկա, կրնամ անունը ըսել փայլանքի Սուլեյման: Ինձի Պետրոս Զառուբազյանը գերեզմանը ցույց տվավ...»

Պարոն Երեմյանն ասես մարկեայան մի աշխարհ է տեսել Աստուծոմ 70-ական թթ. «1600 հայեր, 146 գյուղերի բնակչության մեջ, լեռներում վրա կգտնվին: Հիմնական մասը կյուրդներն կլսուխ: Միայն սարիկները կլսուխն հայերեն, իրենց վայրերու բարբառով: Ոչ դրոյր կա, ոչ էլ կեղծական հոսանք, ոչ օտար, ոչ թեր: 10-15 արի կրնալոր չէ եկած հոն, իրենց վրա աղոթի չէ եղած...» Ծովասարում գտնվող Փուռ գյուղում մի հայ ընտանիք գտավ Քաբոյան, որի մեծավորը տասնի տր նաեւ իր հայկական անունը Ավետիս: Իրենց հայրությունը համառոտն չմտազոյր այս մարդիկ անչափ զարմանալի հարցեր էին տալիս լուսանկարչական սարիկ Ծովասար հասած իրենց հայրենակցին. «Թագավոր ունի՞նք, կարողիկոս ունի՞նք... է, եթե ունինք, մինչեւ ե՞րբ դիմանանք: Ինչի՞ մեզի սիրություն չեն ընեն...» Տխուր հարցեր էին: Հովհաննեսը չէր կարողանում դասախոսել: Հիմա այդ լուսանկարը հայտնի է ամբողջ հայրությանը (ախտոս, որ մեր այս հանդիման ժամանակ դասընթացը չկարողացավ դրա գոնե մեկ օրինակը նվիրել մեր թերթին): Սովորական մի մեծ ընտանիք է 20-30 մարդով, մեծով, փոքրով, նստել, կանգնել են քան երկրորդ հարկ սանդղ դրսի ասֆալտների վրա: Գյուղացի, լեռնական մարդիկ, ինչպես լինում է աշխարհի բոլոր վայրերում: Բայց, ոչ, սա հենց հայ ընտանիք է, հայ մարդիկ են, որովհետեւ, ինչպես Մարոյանը կասեր. «Նրանց աչքերում մեզ եղած թախտոմ ուրիշ է, հայի թախտոմ է»:

Հագար սարի անցնի, ասըր հագար, հիպեյու է նաեւ Հովհաննես Երեմյան-Շիրազի մեկ ուրիշ լուսանկարը «Արարա սարը», որը նկարել է ինքնաթիռից, 1992-ի զարմանը, երբ այստեղ էր հայրենիքում: «Միայն 3 վայրկյան (ասել կուզի ըրոյն) ժամանակ ունեի նկարն անելու համար: Ու հաջողեցա գործս կատարել...»: Ուստի ճայեցի այս լուսանկարին (սովորական սար չէ, սովորական Արարա չէ) ու հասկացա, թե Աստված ինչպես է արարել աշխարհը: Այս սարի վրա դեռ մարդու ոտնահետք չկա, այս սարին, ասես, դեռ այն անգամ չի դիպել, այս սարը դեռ անուն չունի անգամ...»

Դիտելով Հովհաննես Երեմյան-Շիրազի լուսանկարները դարձապես աղբուր ես. այս ինչպե՞ս էի թան էին տեսել, ինչպե՞ս էի թան գիտեինք:

ՍԵՐԳԵՅ ԳՆԱՅԱՆ

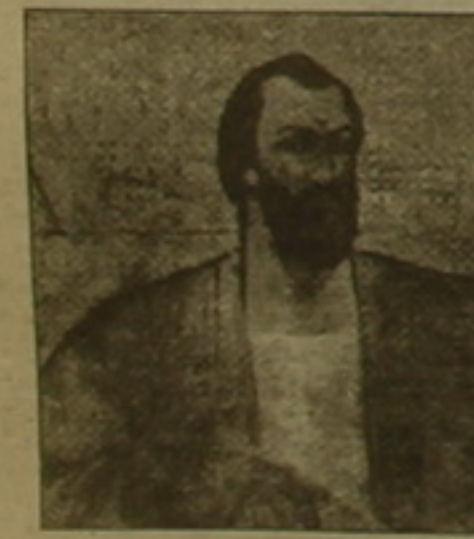
Կարո

զեռում, երգում, վաճում, Մուռում... Մուռ փողովում, բլրալանջի վրա հայկական գերեզմանատուն է, որտեղ գտնվում է Պետրոս Զառուբազյանը: «Մի հայ գեղեցիկ մեծ...» դասում է Հովհաննես Շիրազը:

Մաշտոցյան ընթերցումներ

Այսօր Օսկանի Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց դոկտորանը սկսվեցին մաշտոցյան ընթերցումներ, որոնք նվիրված են Իրիսոսոսությունը Հայաստանում ժեսական կրոն հռչակման 1700-ամյակին եւ Ն.Ս.Ս.Ս. Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հիշատակին: Երկու օրում Մեսրոպ արք. Ածյանի նախագահ

նաչված գիտնականներ Պարույր Մուրադյանը, Գառնիկ Անանյանը, Վազգեն Համբարձումյանը, Վերժինե Սվազյանը եւ ուրիշներ դասախոսություններ են կարդալու ընթերցումների մասնակիցների համար: Ըարաթ, հոկտեմբերի 9-ին, կատարվելու է հիշատակություն ի սրբոց քարգմանչաց, որ մեզ մոտ ընդունված է որդես Թարգմանչաց տոն: Ամբողջ օրվա ընթացքում Օսկանի սրբավայրը կընդունի ուխտավորներին, կկայանան երգահանդեսներ, տոնախմբություններ, տրոֆեյիստախմբություններ, մասնակցություններ:

հույսամբ կարդացվելու են դասախոսություններ նախամաշտոցյան հայ գրի ու դոկտորության, հայ ոսկեդարյան գրականության, հայոց այրուբների անվանումների, հայոց այրուբների փիլիսոփայական բարդ գաղափարի եւ այլ թեմաներով նա

Քուրդից ռուս տարիները հիմնականում նախադասարանական է էլիթայան աշխարհը: Տարբեր երկրների ազգային կոմիտեները դեռ չեն հասցրել հանդիսությունների ծրագրեր մշակել, իսկ աշխարհի վրա վաղուց արդեն տեղադրվել է ժամացույց, որը ցույց է տալիս մինչեւ հունվարի 1-ը մնացած ժամանակը: Արդյո՞ք է նեյ, որ էլիթայան աշխարհն է փարիզացիների համար դատարան ամառային տոնախմբությունների կենտրոնը: Տոնախմբության սցենարի վերաբերյալ գոյություն ունեն տարբեր վարկածներ, որոնք գաղտնի են դասվում կազմակերպչների կողմից: Ըստ վարկածներից մեկի, ուղիղ կեղծարարական աշխարհի սակից գյուղելով դուրս կգա հսկայական մի ծու, որը ժամացույցի գանգերի սակ կծեղվի, եւ մարդկանց հնարավորություն կընձեռնի տեսնել քաղաքի մեծ հեռուստակրաններով ամառային տոնախմբությունների տեղադրման ամբողջ աշխարհից: Արդեն իսկ հայտնի է, որ ինձեներ էլիթայի ստեղծագործությունը կգունագարվի 20 հազար էլեկտրալամպերի հրավառությամբ: Դրանց տեղադրման արդեն զբաղվում են հնուս պոլիտիկոսներ: Փարիզում տարիներ կդիմավորի նաեւ 14 տոնախմբության արձանի ընդօրինակը, որի հեղինակն է Զեդեյիկ Օզյուս Քասրաբյան, որի ձեռնի գործն է Զրանսիայից ԱՄՆ-ին նվիրած Նյու Յորկի Ազատության արձանը: Ընդօրինակը կանգնեցվել է վերջերս, Սենտ զեթի վրա կայացած փառատոնի ժամանակ:

Դարը սկսվելու է էլիթայից

«Գոյ» բառնի: Թեմայից Արմեն Մազմանյանի մամուլի ասուլիսը Կահիրեի 11-րդ միջազգային փորձարարական ամենամյա փառատոնի (սեպտեմբերի 1-11) ունեցած մասնակցության, հաջողությունների ու դժգոհությունների մասին էր: Դժգոհությունը կազմակերպական աշխատանքներից էր եւ իրենց հանդեպ ցուցաբերած անուշադրությունից: Դարկվեց «Գոյի» ելույթի մասին անգամ հայտագիր չի եղել: Մեր դերասանները խաղացել են փառատոնի վերջին օրերին այն էլ սիկնիկային թատրոնում, թեմեն երկու անգամ մեծ էր «Գոյ» թատրոնից: «Գոյը» խաղացել է երկու օր, ներկայացրել է Սեմունել Բեկեթի «Գոյոյին ստաստիս» եւ Լուիջո Պիրանդելլոյի «Վեց դերոնում հեղինակ որոնելիս» գործերը: Վերջինիս հաջողությունը մեծ էր (չնայած գլխավոր մրցանակներից ոչ մեկը չի Կահիրե): Այն բարձր էր գնահատել փառատոնի ժյուրին նեյրով 68 խմբերից 4-ում «Գոյի» անունը: «Գոյը» նվաճեց

ՉՈՒՏԱՆՆԵՐ

Լույսի բնավորությունը հսկող հսկողքյանը՝ Էջմիածնում

Հանրապետության ժողովրդական նկարիչ Հակոբ Հակոբյանը, երբ 60-ական թվականներին Ալեքսանդրիայից եկավ հայրենի, արդեն հայտնի անուն էր արվեստի աշխարհում: 1953-ին Բուխարեստի միջազգային փառատոնում նա Կահիրե էր 2-րդ մրցանակը: Այնուհետեւ ուսուցիչ էր ինքնաշարժ գործերը մասնագետների ուսուցչությունն են գրավում Մոսկվայում, Լենինգրադում, Ալեքսանդրիայում կազմակերպված ցուցահանդեսներում: 1960 թ. նա իր լավագույն գործերից մի ֆանիսը նվիրաբերում է Հայաստանի ազգային դասկերաստիին:

Օտարության մեջ ապրած սարիներին իր թեմասիկ նկարներում եւ նախընտրություններում Հակոբյանը հիմնականում անդրադարձել է հայրենի ալիերից հեռու ապրող հայրենաբաղձ ու մուր մարդկանց թախտալի հոգեվիճակին: Հայրենիքում նա վրձինն ընդունեց կենսական նոր լիցի ու ուժգնություն: Հարստացան եւ էլ ավելի հասունացան ձեւ ու կերպարանք ընդունեցին զեղանկարի գույներն ու ինքնադրստուրման հնարավորությունները, քնադասկերների ներքին Երեմյանը, Լուսանկարիչները: Հոգեբանական դրամատիզմով հագեցած նրբագծերը դրսևորում էին հեղինակի հարուստ ներաշխարհը: Նկարչի ընդգծված գույնը մոխրագույն-դարչնագույն է, որի միջոցով կարողանում է ավելի խորունկ դրսևորել իր հուզաշխարհը, իր դասգամները, իր ինքնաշարժ ոգևորումները: Նկարչի որդեգրած կասարելություն ամեն մի կսավի, զծախաղի ու մասնագետան հանդեպ առաջադրանքը նրան առաջնորդեց ամբողջ ստեղծագործական կյանքում: Հանրածանոթ նրա կսավներն անվերջ բերկրանի, լուսավոր տրամադրության աղբյուրներ են, եւ որտեղ ցուցադրվում են հեղինակի գործերը, այնտեղ արվեստի տոն է ու տոնական հանդես: Այդ հուզականությանը էին համակված Ազգային դասկերաստիի էջմիածնի Մեր Արեղյանի անվան մասնաճյուղ-թանգարանում քաղված Հակոբ Հակոբյանի անհասկանալի ցուցահանդեսի այցելուները: Հակոբյանը քնուրազարելով արվեստագետի անցած ստեղծագործական ճանապարհը՝ արվեստագետի սնունդ էր արվեստագետի սնունդը: Ազգային դասկերաստիի սնունդ էր հայաստանի խոսքի մասին մտածողությանը, երաժշտական ազդեցության ներուժը, հեղինակի մասնագետների համակարգը: Ցուցահանդեսի քաղման առթիվ մարդկանքի խոսքի ասաց էջմիածնի ֆաղափառեց երվանդ Աղվանյանը, երաժշտական ողբույնով հանդես եկավ երգչի Կարո Հայկյանը: Ցուցադրվող գործերի 33 կսավներից էլ ծառագուն է կատարելություն, ինքնաշարժ արվեստի լույսը, այն լույսը, որը հասկն է իշերի ու կուլվածների ստեղծագործություններին: Հնարավորություն է ստեղծել կրկին հիանալու եւ հոյաքանալու հեղինակի այնտիպի գործերով, ինչպիսիք են «Ծիրանի ծառ», «Սեւանը կեսօրին», «Տեղերի վանդ», «Գառնիկ ծոր», «Մրնցաղ» եւ մյուս գործերով:

ԱՂՎԱՆՅԱՆ ԵՐԵՄՅԱՆ, Էջմիածին

ԱՍՈՒԼՆԵՐ, ԱՍՈՒԼՆԵՐ

Ասում, խոսում է Ուրբեն Քոչարը

Երեկ ժողովարիսի տանը մամուլ ասուլիս էր հրավիրել ես մի «սփյուռահայ» Ուրբեն Քոչարը: Այո, այո, այն նույն Ուրբեն Քոչարը, որ ծնվել ու ապրել է Երեւանում, աշխատել Հայաստանի հեռուստատեսությունում, ֆիլմեր է նկարել ու առաջին ճանաչման արժանացել է այստեղ հայրենիքում: Իսկ այժմ նա ժողովարիսներին ներկայացավ որդես Ս. Նահանգների Լոս Անջելես կոչված ֆաղափ «Արի» հեռուստակայանի սնունդ: Անչափ հեծաբիր էին հարցեր եւ առավել հեծաբիր էին Ուրբեն Քոչարի դասախոսները: Մեր այն հարցին, թե ինչու էին իր ղեկավարած հեռուստակայանի եւ «Հորիզոնի» հարաբերությունները, Քոչարը դասախոսեց, որ այնքան էլ հարթ ու սառնուն չեն: Ուրբեն Քոչարը խոսաքաղված հարցազրույց տալ «Ազգ» թերթին: Սոսակա համարներից մեկում կտրագրենք այդ հարցազրույցը, որը, կարծում ենք, կհեծաբիրի մեր ընթերցողներին:

ԳՈՏԱՐ ՍԱՐԳՍՆ

Ասում, խոսում է Արմեն Մազմանյանը

«Գոյ» թատրոնի: Թեմայից Արմեն Մազմանյանի մամուլի ասուլիսը Կահիրեի 11-րդ միջազգային փորձարարական ամենամյա փառատոնի (սեպտեմբերի 1-11) ունեցած մասնակցության, հաջողությունների ու դժգոհությունների մասին էր: Դժգոհությունը կազմակերպական աշխատանքներից էր եւ իրենց հանդեպ ցուցաբերած անուշադրությունից: Դարկվեց «Գոյի» ելույթի մասին անգամ հայտագիր չի եղել: Մեր դերասանները խաղացել են փառատոնի վերջին օրերին այն էլ սիկնիկային թատրոնում, թեմեն երկու անգամ մեծ էր «Գոյ» թատրոնից: «Գոյը» խաղացել է երկու օր, ներկայացրել է Սեմունել Բեկեթի «Գոյոյին ստաստիս» եւ Լուիջո Պիրանդելլոյի «Վեց դերոնում հեղինակ որոնելիս» գործերը: Վերջինիս հաջողությունը մեծ էր (չնայած գլխավոր մրցանակներից ոչ մեկը չի Կահիրե): Այն բարձր էր գնահատել փառատոնի ժյուրին նեյրով 68 խմբերից 4-ում «Գոյի» անունը: «Գոյը» նվաճեց

հանդիսատեսի մրցանակը: Դրն Մազմանյանը կարելուց թատերական դաս մուտք գործելը (չնայած միջազգային փառատոններին առաջին մասնակցությունը չէր) եւ այն, որ քանակություններ են սկսվել Հորդանանի եւ Իսրայիլի ներկայացուցիչների մասին: Իր «հայտնագործությունը» համարեց մեկուկեսի հարցերում Եգիպտոսի ունեցած ազգային ֆաղափառությունը, որը մեծ գունդներ է ծախսում ու ամեն տարի մոտ 40 երկրներից 50-60 թատերախմբեր հրավիրում: Այս դարազայում նախանձախնդիր ոյրն Մազմանյանը քարծրագրեց «Գոյի» հիմնախնդիրը ստանալով թատերական աջակցություն, որ իրեն այլևս ի գորու չեն եւ միջոցներ հայտայրել, եւ խաղալ, իսկ չխաղալ չեն կարող: Մեր այն հարցին, թե ի՞նչ եղավ Մեր Արեղյանի թատրոնի ճակատագիրը, դասախոսեց. «Հույս ունեմ, որ սրափ մասնորությունը մի օր կհարթի»:

ԳՈՏԱՐ ԱՐԵՎԱՅԱՆ

Մարզական

ՄՊՈՐՏԸ ՄԱՐՇԵՐՈՒՄ

Հույսով սղասում են գալիք օրվան

Արարաի մարզ. Վեդու Երջան. Ուրծի լեռների հայացքի սակ ծվարած այս Երջանն աղբյուր է իր աբօրյա հոգսաբաս կյանքով: Վեքին ասար սարիններ իրենց հախուռն ընթացով անսարբերություն առաջաքրին մեակույթի ու սղորսի հարցերի նկատմամբ: Խորհրդային ժամանակների մարզական Եբերային տնական հանդիսություններն անհեծ չբացան: Չբացվ նաեւ հոգսարությունն ու խնամն այդ հարցերի նկատմամբ:

Բացառություն չէ Վեդու Երջանային մարզաղորդը, որը ժամանակին ունեցել է 128 մարզախմբեր: Ֆինանսական սուղ լղայմանները թույլ չեկեցին աղաաիովել բնականոն գոծունեությունն առաջվա ծավալով, որի լղասծառով կրծասվեցին մարզախմբերը, աբխասանից ազասվեցին մարզական երկարամյա փործ ունեցող բարծրագույն կրթությամբ շասնյակ մարզիկներ: Պահղամակել է մարզախմբերի մեկ երրոդ մասը: Այծմ գործում են ազաս եւ հունահոծունեական ոծի ընթեամարսի, ծանրամարսի, բասկեթբոլի եւ կարասեի խմբեր:

Ասլանեսա 96-ի օլիմղիական խաղերից հայ մարզիկները իրենց հեծ տուն բերեցին երկու մեղալ ոսկե եւ արծաթե: Արծաթե մեղալը Եաեիլ եր Վեդու մարզաղորդի սան, ազաս ոծի ընթիԵ Արծես Մկրջյանը: Մարզածեերից այի է ընկնում ծանրամարսը: Մեծ հաքո-

ղություններ են ծեոբ բերել եվրողայի չեմղիոն Գեղամ Արղյանը, հանրաղեբության եռակի չեմղիոն Գազիկ Սողոմոնյանը... Իր մարզական, դասիարակական աբխասանով Վեդու մարզաղորդի մարզական ախարիում մեծ ներղում ունի կարասեղոյի ծյուսիմոն սորինյու մարզաոծի հմոն վարղեծ Արարաս Եփրեմյանը, որի ջանեբով հավակականը մոս օրերս կմեկնի Օղեսա:

Խոսելով ու հղարսանալով մեբ սաների ծեոբ բերած հաքողությունների մասին չի կարելի անեսել նաեւ մարզաղորդի գուլբային, մարզիկների աբխասափործի, սանիարահիղեինիկ լղայմանները: Վեքին անգամ դղորդը մարզագույլ սասցել է 1991 թ.: Ընղիանոր բյուքեի գումարը կազմում է 4.5 մլն դրամ: Դանից սրվում է միայն մարզիկների աբխասավարծը: Անմիղթար վիծակում են նաեւ Երջանային բղոր դղորդների մարզաղաաիլիծներն ու մարզահրաղարակները:

Երջանային մարզաղաաեւ իր դասակ ու թափուր նասեեղեբով հույսով սղասում է իր գալիք օրվան:

ՆԵԱՒ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Հյուսիսային համալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի 4-րդ կուրսի ուսանողուծի

Տեմանվավագի աբխարիի առաջնությունում

Շարունակվում է Իսաիլայի Վեռոնա եւ Տբեիգո բաղաններում անցկացվող խնուղային հեծանվավագի աբխարիի առաջնությունը: Կանանց 26 կմ անջաս մեկնարկով հեծանվավագում հաղթեց Լեոնեսն վան Սորսել-Չեյլարղը (Հոլանդիա), որը մրցասարածությունն անցավ 32 րողե 31 վայրկյանում: Եեծնմ, որ հոլանդուծի հեծանվորղը

չեմղիոնուծու կոչում նվածել եր նաեւ աբխարիի նախորղ առաջնությունում: Երկրորղ եւ երրորղ մրցանակակիրներ դարծան համաղասասիանաբար Աննա Ուիլսոնը (Ավստրալիա) եւ Էղիսա Պուլիսկայսեն (Լիսվա): Օլիմղիական չեմղիոնուծի Չուլֆիա Չաբիրովան (Ռուսաստան) միայն չորրորղը

ՄԱՐՇ

Գազիկ Ասղյանը՝ Հայաստանի չեմղիոն

Երեանում անցկացվեց Մարզու բակգամոն (կարծ) խաղածեի Հայաստանի առաջնությունը: Չեմղիոնի կոչումը վիծարկեցին հանրաղեբության սարբեր մարզեր ներկայացող 36 Մարղիսներ:

Երկրորղ հեծարիղ լղայբարի եզրափակիլ խաղում հանղիղեցին երեանցիներ Գազիկ Ասղյանը եւ Արծեն Սուրղյանը: 19-10 հաճվով հաղթեց եւ Հայաստանի չեմղիոնի կոչումը նվածեց Ասղյանը: Վեքինս փործառու Մարղիս է նախիկնում նվածել է կարծ մրցածեի հանրաղեբության գավաքը, 3-րղ մրցանակակիր է դարծել Մոսկվայի միղբազղային մրցասարում:

Առաջնության երկրորղ մրցանակա-

կիր դարծավ Սուրղյանը, իսկ երրորղ տեղը գրավեց Էբիղածնի ներկայացուղի Կարաղեծ Սվաղայանը, որը 19-7 հաճվով դարսության մասնեց երեանցի Լեոն Պեբոսյանին:

Այծմ մեբ հանրաղեբության մի խումբ ուծղաղաղյն Մարղիսներ դասրասվում են հոկեծների 12-17-ղ հանղեա գալ երրորղ անգամ անցկացվող Մոսկվայի բաց առաջնությունում: Այս միղբազղային խոբոր մրցասարը, որի նախածնողն ու անցկացնողը մեբ հայրենակից Յուրի Աղղոլվն է, բազմաթիվ երկերի հանրաղաս մարզիկներ է հավաղում, եւ այս անգամ էլ սղասվում է, որ Ռուսաստանի մայրաղաղալ կծամանեն Եաս ուծղաղաղյներ:

Հունասան-Ալբանիա՝ 2-0

Չեսածղված խաղ անցկացրեցին եվրողայի առաջնության ընսական երկրորղ խմբի մասնակիցներ Հունաստանի ու Ալբանիայի հավակականները:

Հուլներն իրենց խաղաղաաեւում հաղթեցին 2-0 հաճվով: Մակայն դա էական նեանակություն չունեցավ, Բանի որ նախաղես խմբի հաղթող դարծել է Նուրվեղայի հավակականը (ինչի Ենրիղիվ եվրողա-2000-ի եզրափակիլ մրցասարի մասնակից է դարծել), իսկ երկրորղ տեղը աղաաիովել է Ալովենիայի հավակականը (թիմն անցումային խաղեր կանցկացեի աբխարիամասի առաջնության եզրափակիլ փուլին մասնակցելու համար):

Ահա թե ինչղիսին է երկրորղ խմբի մրցասարային աղղյուսաղը վեքին տուրից առաք:

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Ս
1. Նուրվեղիա	9	7	1	1	19-8	22
2. Ալովենիա	9	5	2	2	12-11	17
3. Լասվիա	9	3	4	2	12-10	13
4. Հունաստան	9	3	3	3	10-8	12
5. Վրաստան	9	1	2	6	7-17	5
6. Ալբանիա	9	0	4	5	6-13	4

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

1999 թ. հոկեծներ անսից փոփոխության են ենթարկվել արեւմտյան Դաղախասանի այն Երջանների սարածղային կողերը, որոնց հեծ միղբաղալային կաղըր հասեսավում եր Ուրալսկ բաղաի միղբոցով, ուսի անհրաճեծ է առաջնորղվել հեծելյալ նոր կարղով

Բաղաղը	Տարածղը	Նախկին համարիավաման կարղը	Նոր համարիավաման կարղը
Պերեմեննղյե	00+7+311+33XXXXX	00+7+311+30XXXXX	00+7+311+30XXXXX
Դարիկնղյե	00+7+311+34XXXXX	00+7+311+31XXXXX	00+7+311+31XXXXX
Ֆեղղորղվկա	00+7+311+46XXXXX	00+7+311+32XXXXX	00+7+311+32XXXXX
Ակալայ	00+7+311+35XXXXX	00+7+311+33XXXXX	00+7+311+33XXXXX
Տամբեյի	00+7+311+30XXXXX	00+7+311+34XXXXX	00+7+311+34XXXXX
Տանիբեկ	00+7+311+41XXXXX	00+7+311+35XXXXX	00+7+311+35XXXXX
Չաղասե	00+7+311+32XXXXX	00+7+311+36XXXXX	00+7+311+36XXXXX
Ուրալսկ	00+7+311+36XXXXX	00+7+311+37XXXXX	00+7+311+37XXXXX
ժալղակասալ	00+7+311+39XXXXX	00+7+311+38XXXXX	00+7+311+38XXXXX
Կամենկա	00+7+311+43XXXXX	00+7+311+39XXXXX	00+7+311+39XXXXX
Սայիլին	00+7+311+52XXXXX	00+7+311+40XXXXX	00+7+311+40XXXXX
Տանգալա	00+7+311+53XXXXX	00+7+311+41XXXXX	00+7+311+41XXXXX
Ակժաիկ	00+7+311+49XXXXX	00+7+311+43XXXXX	00+7+311+43XXXXX
Կազսաղովկա	00+7+311+47XXXXX	00+7+311+44XXXXX	00+7+311+44XXXXX
Կարասրե	00+7+311+48XXXXX	00+7+311+45XXXXX	00+7+311+45XXXXX

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ԴՉ ՀԱՍԱՐԱԿՈՅՆՈՒԹՅԱՆ ԴԵՏ ԿՄՊԵՐԻ ՎՈՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՇԷ

- 17.00 Հայրուր
- 17.20 Մուլսֆիլմ «Ինղկասակը»
- 17.35 Պարային օղթներ
- 18.00 Չեոուսասեիալ - Սոխոբոց
- 19.00 Մաղընբաց
- 19.30 Չեոուսասեիալ - Կրեբ
- 20.00 Հայաստան Մեծ Բրիտանիա սենեսակն հարաբերություններ
- 20.30 Հայաստանի առաջին հանրաղեբության սեեղոնուր
- 21.00 Հայրուր
- 21.40 Չեոուսակասալոց
- 21.50 Գ/Յ - Եբերաբբանի բացուրը»
- 23.30 Գաղիթ
- 00.00 Հայրուր
- 00.20 Կեղաղեբային ճեղընբաց
- 01.20 Ռոբիկոն»
- Արանյակային հեծարծանամբ
- 02.00 Չեոուսասեիալ - Իմ երկրորղ մաղը»

ՄԵԱԿՈՅՐ

- 19.00 Ա/Յ - Դե սղասիթ» (5-րղ մաս)
- 19.15 Պասրոն+TV - Օլգա Յակովեայի վեբա դարծը»
- 20.05 Չեոուսասաղեբոլ
- 20.30 Լաբեր
- 21.05 Մղղեկ Աղանի «ժիղել» բաղեք (2-րղ գոծողություն)
- 22.00 Միեեղի գծիմանա»
- 22.10 «Ճանաղարի լոսո» կրթություն եւ գիտություն
- 22.50 Գ/Յ - Հաղիթ» (23.45 Լաբեր)

Պ

- 9.00 Տոմար
- 19.00 «Չղիղը» ներկայացում է բնափարի
- 19.30, 21.30, 23.30 Մարիանղակ
- 19.50 Մամուլի խոսակ
- 20.05 Հանաաիլական խաղեր
- 20.30 Ասղարեկ
- 21.10 Չղիղ
- 21.50 Գ/Յ - Ամանղա»
- 24.00 Անղոր
- 0.05 Ա. Էրբականի «Ուրաք զիեբ բղբոլիմն (ուն չունեմ» հեղինակային ծաղիթը (2.30 Մարիանղակ)

Պ

- 7.00 Բարի առաղիտ
- 10.00 Լոտոթյուններ
- 10.15 Մերիալ - Հանուն սիբո»
- 16.00 Լոտոթյուններ
- 16.15 Մուլսֆիլմ «Ռուսաղեոնի արկածներ»
- 17.25 Գ/Յ - Հանղիղեան վաղը փղղել չի կարելի» (5-րղ սերիալ)
- 19.00 Լոտոթյուններ
- 19.25 Յեեղոնե Եոս
- 20.00 Կանաղի դասունություններ
- 20.30 Հանով դասունություններ
- 20.45 - Դաբեկերի դաս»
- 21.45 Բարի զիեբ, երկխաներ
- 22.00 ժամանակ
- 22.40 Մեծ խաղաղեկուները, Կոլոնբո, «Կասաղի եղը»
- 00.30 «Է. Ն. Մեծնղղա» յասունեղի համա

8 հոկեծներ

- տոսական սուղեր գաղթար
 - 01.10 Լոտոթյուններ
 - 01.30 Գ/Յ - Ակաղի բունեղը»
- ՔԲԾ**
- 7.30-10.20 Բարի լոսո, Ռուսաստան
 - 8.00, 9.00, 10.00 Լաբեր
 - 9.15 Դերաղայի բածանուրմ
 - 10.20 Դոնոթյայի եւ առղղոթյուն
 - 10.30 Երկխոսություններ մեոուսաղթան մասին
 - 11.00 Մերիալ - Գուևաղեր կանեմ»
 - 11.55 Մերիալ - Մեր գաղեկի անաղը»
 - 12.50 Դոնոթյայի եւ առղղոթյուն
 - 13.00 ՔԱՄ, Խուրեի ժամանակը, փղղիղոթյուն ների ժամանակը
 - 13.50 Դոնոթյայի եւ առղղոթյուն
 - 14.00, 18.00, 20.00, 22.00, 02.00 Լաբեր
 - 14.20 Երկու դաբանուր
 - 15.10 Մերիալ - Անեոնեա»
 - 16.05 Մերիալ - Վայի հեոեսակը»
 - 17.00 Խաոաթ բաղոնի վրա
 - 17.30 Մուլսոնղիթ
 - 18.20 Ասսասալ
 - 18.55 Եղղղալ անեանղաղեի ինոուսասեեսա ին դասանի լիաղը
 - 20.30 Ազաթա Բրիտի, Պուարո, «Չորրորղ հաղիթ բնակարանը»
 - 21.25 Լիակասաղ մղղեոն
 - 22.45 Ռուսական սրեմեոու, կասակեղուրթյուն - Մածոն ծղղում» մուսաստան Լեոսասան)
 - 01.45 Դերաղայի բածանուրմ
 - 02.20 Խաոաթ բաղոնի վրա

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո3 կլիկիկական ծննղասան բաղայի վրա, սույն թվականի հոկեծների 11-23-ղ, մարղասիական օգնության Երջանակներում, կանցկացվի գիենկոլոգիայի եւ կանանց չբերության խնղիրների գծով Կալիֆոնիայի կենսոնի լղրղֆեսուր Բ. Կոլլյանի բուծակոնսուլթասիլ ընղունելությունը:

Ճարգում. լաղարոսկողիայի նորագույն մեթողների կիրառմամբ հեծելյալ հիվանղությունների ախոոոուում եւ բուծում. չբերություն (փողերի անանցանելիություն), ծվարանների կիսասա, արգանղի միոնա, դաբասանի ցիկլի խախտում եւ այլն, ինղղես նաեւ ժամանակակից մեթողներով կկասարվեն կանացի սեոական օրգանների լղլասիկ վիրահասություններ:

Հասցեն. Մանանղյան 9, հեո. 42-05-50, 42-05-71 (Եուրթոյա)

Ուղղաաիայց

1. Հայ գրղը, «Սբնածո» ժողովածուի հեղինակը: 2. Մարղկենսոն Ռուսաստանում: 3. Հայ սեյսոնոլոց, ակաղեմիկոս: 4. Լեոնեսնղ Հայաստանում: 5. Հայ համամարակաղեծ: 6. Տուս. լղղը. ... 7. Ֆրանսիակն եւ միղբազղային բանկողական Եարծման գործի: 12. Կաթղղիկոսի նասավալը: 13. Նավահանղսային հաղալ Հարսավային Իսաիայում: 15. Պաղաբերության եւ մայրության ասվածուիին հին եղիղասական դիղարանում: 16. Գրական փորնածղալ երկ: 17. Երկաթային կղլեղան, հրաբար: 18. Ոսազմական նավասոռի հեծախուղական նալ: 22. Եոզից դասսղարկելու համար ծաղկամարնեղով կանաչաղաս հովանոց: 23. 8 տղղից բաղկացած բանասեղծության ծե: 24. Անկիկացի ուրմանկարի: 26. Ռուս գրղ, հրաղարակաղսո, հասասակական գործի: 27. Իրավական ակբ, որը սաեծանում է լղեսական իոխանության բարծրագույն մարմինը Գեբաղույն խորհուրղը: 28. Դահեղուկ գանղղված: 30. Լեո Արցաղսում:

Հորիղոնական

1. Լյարղի վիոուսային բղրոնում առաջինը նկարաղղո ոսու թեոաղես: 5. Միղբաբեր Փաղիզի հյուսիսային մասույցներում: 8. Արցաղարեկ: 9. Բաղալ Կոլոնոթիայի արեոնոսում: 10. Ալովեսական բյուրեղաղեծ: 11. Ռուսական եսասղայի ասղ: 14. Ա. Բ. ա 106-43 հոնեաղի հեծոբ, հաղաական գործի: 17. Ավաբ Եկմաղայի հայտի սեղծաղոծությունը: 19. Մարղ Ռեկուլինայում: 20. Կիլիկյան դղրոցի մանուկարի: 21. Ֆրանսիացի կոմողղիտ, «Լակոն» օղղերայի հեղինակը: 22. Բեկուային, նասվածային ասղար: 24. Անածնղի Երջանի իսաղացի նկարի եւ նաղղաղաղոծ: 25. Պղնեբա փողային նկարաղան: 29. Ռուս հեղաղիղական, «Չեոլլաի փղղա» հեղաղիղական գաղեկի ընկեոթյուն հիմնաղիղներից: 31. Արյուևասար ... 32. Երղծական կամ խոսակական բնուրթի արծակ կամ յաղածո երկ: 33. Ռուս հոզղեբան (1858-1921 թթ.): 34. Բնակալայ Եղիղոսում, որ գեղել են Անեոնոթղ IV-ի հիմնած Անեոնոթղ հաղալի արկունեղը: 35. Չիբական կղղի հաղաղ օվկիանոսում:

Կազմեց է. ԱԿԵՏՈՒՅԱՆԸ

Նախորղ համարում տղագրղված խաղաթի դասախանները

Ուղղաաիայց 1. Գեղակ: 2. Նակասաղե: 3. Նաղար: 4. Բուր: 5. Օրար: 6. Տիղրանակեր: 7. Շալ: 9. Աու: 10. Ենղեմեղան: 12. Կոլ: 13. Դոն: 15. Չիղթեր: 16. Սաղկան: 17. Հանե: 18. Մղղա: 20. Աղթա: 21. Տղրուկ: 24. Լիեներեկ: 26. Սոն: 27. Նալ: 29. Տեկ: 31. Յակ: 32. Յեծ: 34. Գրամ: 36. Կարաղ: 37. Փաղար:

Հորիղոնական 1. Գանաձ: 4. Բանղակաղոծ: 6. Տոթ: 8. Կասար: 9. Լաղե: 11. Դալ: 13. Դու: 14. Կոլ: 16. Աու: 17. Դարեմ: 19. Դիղղան: 20. Սուլաս: 22. Անեղակոն: 23. Անեղածո: 25. Սակա: 26. Միղղան: 28. Լիղակ: 29. Տոն: 30. Լայ: 32. Յեծ: 33. Վաղ: 35. Տիբե: 36. Կանեի: 38. Կոն: 39. Արյուրեղիղ: 40. Պեղաղ:

